

Střední škola propagační tvorby a polygrafie Velké Poříčí

Velké Poříčí nad Metují je městy s pouhými dvěma tisíci obyvatel ležící kousek od Náchoda nedaleko hranice s Polskem. Z hlediska tuzemského tiskového průmyslu je zajímavý tím, že je sídlem Střední školy propagační tvorby a polygrafie, teprve druhé ze sítě oborových odborných škol v České republice mající ve svém technologickém vybavení moderní čtyřbarvový archový ofsetový stroj.

I když orientace této školy na umělecké a polygrafické obory je teprve relativně nedávného data, její tradice v původním zaměření je úctyhodně dlouhá. Již v roce 1874 byla v Jindřichově Hradci založena tkalcovská škola, která se v roce 1880 přemístila do Náchoda a stala se základem pro průmyslovou školu textilní. Při této škole potom v roce 1961 vzniklo také Střední odborné učiliště textilní. Avšak v roce 1979 byla Střední průmyslová škola textilní v Náchodě zrušena a Střední odborné učiliště bylo přemístěno do Velkého Poříčí do areálu textilních firem, který byl pro potřebu výchovy a vzdělávání přestavěn a přizpůsoben. V roce 1991 potom byla Střední průmyslová škola textilní obnovena a umístěna také do areálu SOU ve Velkém Poříčí. V roce 1994 byla obě tato vzdělávací zařízení spojena do jednoho subjektu s názvem Střední průmyslová škola textilní a Střední odborné učiliště Velké Poříčí. A jak se ze SPŠ textilní stala Střední škola propagační tvorby a polygrafie? K tomu její ředitel Mgr. Rudolf Volhejn říká: „Už po roce 1990 bylo zřejmé, že u nás dojde k postupnému útlumu textilního průmyslu. To byl hlavní důvod, proč bylo nutné pro naši školu začít hledat novou nabídku vzdělávání. Zpracovali jsme proto jakousi »marketingovou studii« a ta nám ukázala, že v našem regionu není vůbec zastoupeno umělecké a polygrafické školství, i když je v něm soustředěno relativně hodně tiskáren. Tak jsme je všechny postupně navštívili s otázkou, jestli by měly zájem, abychom u nás začali polygrafické obory vyučovat. A ukázalo se, že zájem by byl značný, protože tiskový průmysl tehdy procházel bouřlivým rozvojem a začal se v něm projevovat nedostatek tiskařů a dalších odborných profesí. Navštívili jsme proto našeho tehdejšího zřizovatele, kterým bylo Ministerstvo školství ČR, a po nějaké době nám byla udělena akreditace na výuku oborů polygrafie a po několika letech také propagační tvorby. Odborné učitele jsme získali z bývalého závodu Severografie v Červeném Kostelci a praktickou výuku jsme zajišťovali ve spolupráci s tiskárnami v okolí. Přelomem ve vzdělávací nabídce naší školy tedy byl rok 1995, kdy se v ní začali vzdělávat studenti polygrafických oborů, a následně od roku 2002 také studenti výtvarných oborů. Ve školním roce 2005/2006 potom došlo k definitivnímu završení transformace Střední průmyslové školy textilní a Středního odborného učiliště na Střední odbornou školu propagační tvorby a polygrafie Velké Poříčí. Tím bylo potvrzeno nové zaměření školy na polygrafii, design a služby. V té době byl už naším zřizovatelem Královéhradecký kraj.“

V současné době nabízí Střední škola propagační tvorby a polygrafie vzdělávání ve třech výtvarných oborech, třech polygrafických a dvou oborech z oblasti služeb. Ve výtvarných oborech se jedná o studijní obor grafický design, zahrnující školní vzdělávací program Propagační design, studijní obor textilní výtvarnictví, zahrnující školní vzdělávací program Ruční výtvarné zpracování textilií, a učební obor aranžér

se školním vzdělávacím programem Interiérový a propagační design. V polygrafických oborech to je studijní obor reprodukční grafik pro média se školním vzdělávacím programem Reprodukční grafik, studijní obor tiskař na polygrafických strojích se školním vzdělávacím programem Polygrafie a učební obor tiskař na polygrafických strojích, zahrnující školní vzdělávací program Technologie tisku. Pro oblast služeb je v nabídce učební obor kadeřník se školním vzdělávacím programem Vlasová tvorba a učební obor prodavač se školním vzdělávacím programem Prodej potravinářského a průmyslového zboží. Studijní obory jsou zakončeny maturitou, učební obory závěrečnou zkouškou.

Obor	I. ročník	II. ročník	III. ročník	IV. ročník
Tiskař na polygrafických strojích (studijní obor)	13	15	12	15
Tiskař na polygrafických strojích (učební obor)	7	10	10	
Reprodukční grafik (studijní obor)	14	14	14	14

Tabulka č. 1 – Současný stav studentů polygrafických oborů

Praktickou výuku zpočátku studenti absolvovali v tiskárnách v okolních městech, se kterými škola udržovala kontakty a spolupracovala. Postupem času se ale začalo ukazovat, že v nepřímé úměře s růstem produktivity práce v těchto tiskárnách začala klesat úroveň této praktické výuky, protože tiskaři zkrátka měli na studenty stále méně času. Proto bylo nutné zřídit přímo v prostorách školy středisko praktického výcviku, kde by mohli studenti školy tyto praktické zkušenosti

Obor	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001
Tiskař na polygrafických strojích (studijní obor)	10	14	14						
Tiskař na polygrafických strojích (učební obor)	8	9	9	15	14	17	19	18	15
Reprodukční grafik (studijní obor)	14	13							
Celkem	32	36	23	15	14	17	19	18	15

Tabulka č. 2 – Absolventi polygrafických oborů SŠPTP

získávat na patřičně odpovídající úrovni. Z prostorového hlediska to nebyl problém, protože objekt bývalé textilní továrny, ve kterém škola sídlí, nabízel řadu možností. Složitější bylo ale pořízování technologického vybavení tohoto střediska. Všechny problémy s tím spojené, zejména finanční, se ale nakonec podařilo úspěšně vyřešit a v roce 2004 škola otevřela vlastní výukové středisko ofsetového tisku, vybavené jednobarvovým archovým ofsetovým strojem Adast Dominant, dvoubarvovým tiskovým strojem Polly a následně doplněné stroji a zařízeními na dokončující zpracování tiskovin, tedy dvěma jednožovými řezačkami, skládacím strojem Multieffekt, snášečí linkou Lochness na výrobu drátem šitých vazeb V1 a jednoduchou lepičkou na výrobu vazeb V2. Zhruba před pěti lety, když byla na škole zahájena výuka také v maturitních oborech reprodukční grafik a tiskař na polygrafických strojích, byla pro studenty prvního z uvedených oborů zřízena dvě grafická studia, jedno vybavené počítači Mac a druhé počítači PC. Také pro studenty druhého oboru chtělo vedení školy vytvořit lepší podmínky pro praktickou výuku, ale brzy dospělo k názoru, že na to už samo nestačí. Proto začalo pracovat na projektu, jehož prostřednictvím se chtělo pokusit získat prostředky na pořízení moderního čtyřbarvého archového ofsetového stroje. Dalším důvodem pro realizaci tohoto kroku byla skutečnost, že pokud má být školní tiskové středisko konkurenceschopné na trhu, nemůže nabízet pouze dobrou kvalitu a výhodnější cenu, ale také odpovídající rychlost dodávky, což bez čtyřbarvého stroje nebylo možné. Ale dejme slovo opět řediteli školy Mgr. Rudolfu Volhejnovi: „Nejprve jsme o této investici jednali s naším zřizovatelem, kterým je Královéhradecký kraj, ale protože v té době nově zřízené kraje teprve budovaly svá zázemí, bylo celkem jasné, že od něj finance na pořízení takového tiskového stroje nezískáme. Takže když přišla nabídka rozvojových programů Evropské unie, začali jsme se o ni intenzivně zajímat. Nejsložitější pro nás bylo se v nabídce orientovat a najít takový typ programu, do kterého by se dalo pořízení tiskového stroje pro školní využití zařadit. Drtivá většina programů z nabídky totiž byla orientována na školení – rekvalifikace – a další typ potom na operační leasing, což nám nevyhovovalo. My jsme potřebovali získat čisté investiční prostředky. Teprve za nějakou dobu jsme objevili regionální operační program orientovaný na spolupráci odborných škol a podnikatelských subjektů, v rámci kterého jsme mohli tyto prostředky získat. Pomohly nám i informace a zkušenosti dr. Svatopluka Kubeše, ředitele SOŠ mediální grafiky a polygrafie v Rumburku, což byla první oborová odborná škola, která tímto způsobem investiční prostředky z fondů EU získala a pořídila si za ně dvoubarvový archový ofsetový stroj. Na základě těchto informací jsme zpracovali svůj projekt a vstoupili do Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod. V záměru podat projekt do tohoto programu nás podpořil náš zřizovatel, Svaz polygrafických podnikatelů, městys Velké Poříčí, města Náchod, Hronov, Police nad Metují a Broumov a celá řada regionálních tiskáren, se kterými spolupracujeme. Konečným výsledkem potom byla instalace moderního čtyřbarvého archového ofsetového stroje ve formátu A2 od firmy KBA-Grafitec, vybaveného pultem pro centralizované dálkové řízení tiskového procesu, který jsme slavnostně uvedli do provozu 1. září letošního roku a zahájili na něm praktickou výuku všech našich studentů oboru tiskař na polygrafických strojích.“

Z hlediska dalšího doplňování technologií ve středisku praktické výuky je v současné době pro školu prioritní pořízení modernějšího skládacího stroje, protože stávající zařízení, kterým je falcovačka Multieffekt vyrobená v roce 1968, už nepracuje s potřebnou přesností a spolehlivostí a nemá odpovídající parametry pro zpracování složitějších zakázek. Výhledově by pro školu byla také zajímavá investice do digitálního

tiskového stroje, protože digitální technologie se již stávají běžnou součástí vybavení komerčních tiskáren a studenti by před svým vstupem do praxe měli mít potřebné znalosti a zkušenosti také z této oblasti. Ovšem realizace těchto záměrů nebude jednoduchá. „Současná ekonomická situace nás v tomto plánovaném rozvoji asi na nějakou dobu zastaví,“ říká Rudolf Volhejn. „Od počátku letošního roku jsme určitou část prostředků investovali do snižování energetické náročnosti budov v areálu, ve kterých škola sídlí, tedy do výměny oken, zateplení stropů apod. Další investice teď budeme muset zastavit, takže modernizace technologického vybavení školy bude muset trochu počkat,“ dodává.

Chloubou Střední školy propagační tvorby a polygrafie je od počátku nového školního roku moderní čtyřbarvový archový ofsetový stroj

V rámci své hospodářské činnosti se Střední škola propagační tvorby a polygrafie soustřeďuje na spolupráci se subjekty svého regionu, tedy především obcemi, ale také spolky hasičů, včelařů, zahrádkářů a podobnými organizacemi, pro které vyrábí většinu tiskovin potřebných pro jejich činnost. Jedná se o různé zpravodaje, ročenky a další tiskoviny merkantilního charakteru, které pro ně zajišťuje od zhotovení grafického návrhu přes tisk až po dokončující zpracování. Propagační aplikace potom studenti školy vytvářejí pro spoustu různých firem a v rámci regionu se úspěšně zavedli jako tvůrci grafických značek a designu. Škola také intenzivně spolupracuje se Svazem polygrafických podnikatelů. Zástupce školy je členem Odborné skupiny školství SPP, aktivně se účastní její práce a odborní učitelé školy v rámci této komise se v uplynulém školním roce podíleli na tvorbě vzdělávacích programů pro tuzemské polygrafické školství.

**Pro Svět tisku připravil
Ivan Doležal**

Střední škola propagační tvorby a polygrafie Velké Poříčí

Náchodská 285, 549 32 Velké Poříčí
Tel.: +420 491 485 041, +420 491 482 269
Fax: +420 491 481 940
E-mail: ssptp@ssptp.cz
www.ssptp.cz